

ویژه‌نامه اولین همایش بهداشت در آموزه‌های پیامبر اعظم (ص)

مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

دوره ششم، زمستان ۱۳۸۶، ۶-۱

مروری بر اهمیت و اثرات روزه‌داری ماه مبارک رمضان در بیماران دیابتی

زینت سالم^۱، دکتر سید محمدعلی سجادی^۲، دکتر عباس اسماعیلی^۳، دکتر محسن رضائیان^۴، دکتر رضا وزیری نژاد^۵، سید ضیاء طباطبایی^۵

دریافت مقاله: ۸۶/۴/۴ ارسال مقاله به نویسنده جهت اصلاح: ۸۶/۹/۵ دریافت اصلاحیه از نویسنده: ۸۶/۹/۲۰ پذیرش مقاله: ۸۶/۱۰/۲۴

چکیده

زمینه و هدف: اهداف مذهبی روزه، در جهت ارتقاء سطح سلامت جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی است. با این حال، انصراف از روزه‌گیری در برخی بیماران، به دلیل شرایط فیزیولوژیک پیشنهاد گردیده است. این مطالعه، اثرات روزه‌داری را بر کنترل متابولیسمی بیماران دیابتی، مورد بررسی قرار داده است.

مواد و روش‌ها: در این بررسی مروری، با استفاده از پایگاه‌های اینترنتی و موتورهای جستجوگر و با بهره‌گیری از واژه کلیدهای: روزه، ماه رمضان، دیابت شیرین و فاکتورهای بیوشیمیایی، سعی شده نتایج مقالات مرتبط با اثرات روزه‌داری ماه مبارک رمضان در بیماران دیابتی، مورد ارزیابی قرار گیرند.

یافته‌ها: در مرور بر مقالات باز یافت شده، نوعی تناقض در نتایج، مشهود بود به گونه‌ای که در برخی از این مطالعات، روزه باعث کاهش بعضی فاکتورها، از جمله HDL کلسترول شده بود. در بیشتر مطالعات، سطح کلسترول، تری‌گلیسرید و LDL کلسترول، افزایش یافته و روزه‌داری، بروز هیپوگلیسمی را نسبت به سایر ماه‌ها، بیشتر نموده بود در حالی که در مطالعات دیگر، روزه بر میزان قند، C پپتید، انسولین، تری‌گلیسرید، هموگلوبین گلیکوزیله، فروکتوز آمین، فشار خون و وزن، تأثیری نداشت.

نتیجه‌گیری: با استناد به مطالعات موجود، بیماران مبتلا به دیابت نوع یک با کنترل ضعیف، سابقه کتواسیدوز، زنان باردار دیابتی، بیماران دیابت نوع دو با عفونت همراه و یا با بیماری کلیوی ثابت شده، و بیماران دیابتی مسن با مشکلات هوشیاری، از روزه گرفتن معاف می‌شوند. در دیگر بیماران دیابتی نوع دو که تمایل به روزه گرفتن دارند، ارزیابی‌های قبل از ماه رمضان، آموزش نوع و چگونگی رژیم غذایی و دارویی، نحوه فعالیت فیزیکی و پایش قند خون، اجباری خواهد بود، هر چند که انجام تحقیقات بیشتری در سطح ملی و بین‌المللی پیشنهاد می‌گردد.

واژه‌های کلیدی: روزه، ماه رمضان، دیابت شیرین، فاکتورهای بیوشیمیایی

۱- (نویسنده مسئول) مربی و عضو هیأت علمی گروه آموزشی پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

تلفن: ۰۳۹۱-۵۲۳۴۰۰۳، فاکس: ۰۳۹۱-۵۲۲۵۲۰۹، zinatsalem@yahoo.com

۲- استادیار گروه آموزشی داخلی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

۳- دانشیار گروه آموزشی پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

۴- استادیار گروه آموزشی پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

۵- مربی و عضو هیأت علمی گروه آموزشی پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان